

КОДИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОСТІ

Постановка проблеми. У контексті широкомасштабної правової реформи, що здійснюється у різних сферах, зокрема конституційній, судовій, адміністративній, відбувається удосконалення інформаційного законодавства.

Українське інформаційне законодавство важко визнати ефективним. Особливо гостро це відчувається під час здійснення антитерористичних профілактичних заходів, інформаційний тероризм та кібертероризм сьогодні доволі ґрунтовно укорінилися в українське життя. За даними німецьких експертів, Україна входить до четвірки країн, де найчастіше відбуваються DDOS атаки на сервери державних органів. Звичайно, що цю інформацію можна сприймати як елемент впливу на державу, формування негативного іміджу нашої країни тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На науковому рівні методологічні засади вирішення питання щодо сфери інформаційної безпеки та протидії екстремізму й тероризму розглядали у своїх працях такі дослідники: І.Арістова, К.Беляков, А.Гуз, В.Ліпкан, А.Марущак, О.Солодка, В.Гурковський, В.Цимбалюк, М.Швець, О.Швець та інші [1-7].

Інтенсивний розвиток інформаційного законодавства України, а також необхідність узгодження вітчизняного інформаційного законодавства у відповідність з міжнародними нормами з урахуванням національних інтересів зумовлює його реформування на науковій основі, зважаючи на зростаючу роль силових аспектів розв'язання міжнародних конфліктів, зокрема за допомогою терористичних та екстремістських методів.

Метою статті є визначення окремих питань, що потребують вирішення у сфері захисту інформаційного простору, формування

реальних гарантій інформаційного суверенітету і забезпечення іміджу органів державної влади в інформаційному просторі.

Виклад основного матеріалу. Зростаючий рівень кібертероризму поєднаний із недостатньо активним реагуванням законодавця на ці процеси, зокрема формування ефективного інформаційного законодавства й ухвалення Інформаційного кодексу України.

Однією з причин цього є те, що інформаційні відносини, порівняно з іншими правовими відносинами, є більш динамічними, і тому цей факт негативно впливає на актуальність ухвалених (чинних) норм.

Важливого значення набуває виокремлення концептуальних засад формування інформаційного законодавства, дослідження проблеми систематизації інформаційного законодавства [1].

Суттєвим кроком на шляху формування інформаційного законодавства стало прийняття Доктрини інформаційної безпеки України. Саме цей документ є основою:

- формування державної політики у сфері інформаційної безпеки України;
- розроблення проектів концепцій, стратегій, цільових програм і планів дій із забезпечення інформаційної безпеки України;
- підготовки пропозицій щодо подальшого системного вдосконалення правового, методичного, науково-технічного й організаційного забезпечення інформаційної безпеки України [8].

Закон України “Про інформацію” став першоосновою для зародження інформаційної галузі та правовим фундаментом для затвердження нормативно-правових актів, що регулюють інформаційні відносини.

Таким чином, на доктринальному рівні вживаються певні заходи щодо підвищення

ефективності реалізації державної інформаційної політики, яка певним чином корелює із державною антитерористичною політикою. Водночас ухвалюються певні нормативно-правові акти за різними напрямками інформаційної тематики та вносяться зміни і доповнення до чинних документів. Однак, роботи з удосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки загалом мають фрагментарний характер, а недоліки чинного інформаційного законодавства України в контексті формування ефективної антитерористичної політики потребують швидкого усунення.

Саме тому доречною є позиція більшості дослідників, котрі звертають увагу на необхідність його систематизації [9; 10]. Безпосередньо формування інформаційного законодавства в Україні полягає в необхідності удосконалення цієї сфери через теоретичне розроблення систематизаційних засад.

Під час вибору конкретної форми систематизації слід враховувати не лише складний і специфічний характер інформаційних відносин та становлення інформаційного права як самостійної галузі права, а й той факт, що інформаційне право поки не є систематизованою галуззю. Також потребують вирішення проблеми боротьби з тероризмом, який сьогодні є однією із загроз міжнародному миру та безпеці.

Важливого значення для ефективної систематизаційної діяльності інформаційного законодавства в Україні набуває розроблення його на основі уніфікованих принципів.

Так, на думку сучасних науковців, в основі систематизації норм інформаційного права повинні бути розроблені юридичною наукою та перевірені практикою ґрунтовні принципи: об'єднання традицій та новацій правознавства; інкорпорація норм чинного інформаційного законодавства України в нову систему через агрегацію інститутів права; формування міжгалузевих інститутів права на основі зв'язків із галузевими інститутами [7, с. 27].

На нашу думку, найбільш адекватним шляхом підвищення ефективності вітчизняно-

го інформаційного законодавства є проведення широкомасштабної, поступової його систематизації крізь призму трьох основних форм: інкорпорації, консолідації та кодифікації.

З огляду на дослідження вказаних вище науковців, котрі наголошують на необхідності кодифікації інформаційного законодавства, і виокремленні у майбутньому кодифікованому акті таких розділів про: засади електронної торгівлі; правову охорону прав на зміст комп'ютерних програм; удосконалення захисту прав інтелектуальної власності, зокрема авторського права при розміщенні та використанні творів у мережі Інтернет; охорону баз даних; дистанційне навчання; телемедицину; надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам інформаційних послуг із використанням мережі Інтернет; комерційну таємницю тощо.

Висновки. Дослідження нормативно-правової бази у поєднанні із аналізом наукової думки дає змогу дійти висновку, що діяльність із кодифікації інформаційного законодавства недостатньо повно визначає напрям правового регулювання технічного захисту інформації, що виступає особливо важливим у контексті формування оновленої стратегії протидії тероризму та екстремізму.

Саме тому, на нашу думку, доречно було б у ході проведення робіт із кодифікації вітчизняного інформаційного законодавства більшу увагу приділити нормативно-правовому регулюванню таких питань:

- протидія технічним розвідкам;
- захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах;
- уконституювання інтернет-відносин із наступним розробленням правових
- механізмів їх державного регулювання;
- формування дієвих механізмів захисту персональних даних технічними засобами;
- захист мовної інформації та даних у лініях і середовищах;
- науково-технічна діяльність у галузі ТЗІ;
- організація взаємодії та координація розвитку системи ТЗІ із збереженням державного контролю за цією сферою [11].

Список використаних джерел

1. Ліпкан В.А. Систематизація інформаційного законодавства України : моногр. / В.А.Ліпкан, В.А.Залізник ; за заг.ред. В.А.Ліпкана. – К. : ФОП О.С.Ліпкан, 2012. – С. 304.
2. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : моногр. / І.В.Арістова ; за заг. ред. О.М.Бандурки. – Харків : Ун-т внутрішніх справ, 2000. – С. 368.
3. Беляков К.І. Інформація в праві: теорія і практика / К.І.Беляков. – К : КВЦ, 2006. – С. 118.
4. Гурковський В.І. Організаційно-правові питання взаємодії органів державної влади у сфері національної інформаційної безпеки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25. 00.02. “Механізми державного управління” / В.І.Гурковський. – К., 2004. – С. 20.
5. Цимбалюк В.С. Латентність комп’ютерної злочинності / В.С.Цимбалюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2001. – № 3. – С. 176-182.
6. Швець О.В. Формування політичного іміджу України в міжнародному Інформаційному просторі : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.03 / О.В.Швець. – К., 2006. – С. 237.
7. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С.Цимбалюк, В.Д.Гавловський, В.В.Гриценко та ін. ; за ред. М.Я.Швеця, Р.А.Калюжного, П.В.Мельника. – К. : Знання, 2004. – С. 274.
8. Указ Президента України “Про Доктрину інформаційної безпеки України” від 8 липня 2009 р. № 514/2009 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 52. – С. 7.
9. Череповський К.П. Інкорпорація як складова систематизації інформаційного законодавства України / К.П.Череповський // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 2 (Ч. II). – С. 177-182.
10. Дімчогло М.І. Консолідація як вид систематизації інформаційного законодавства / М.І.Дімчогло // Правова інформатика. – 2012. – № 1 (33). – С. 15-24.
11. Шепета О.В. Організаційно-правові засади взаємодії Держспецзв’язку та Служби безпеки України з питань охорони державної таємниці та технічного захисту інформації / О.В.Шепета // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 4. – С. 34-36.

Аннотація. В статті розглядаються питання необхідності кодифікації інформаційного законодавства України.

Ключевые слова: кодифікація, інформаційне законодавство, Інформаційний кодекс.

Abstract: The article considers the need to codify information legislation of Ukraine.

Key words: codification, information legislation, Information Code.